

EELHINNANG

Misso vallas Misso alevikus asuva Misso Maaelukeskuse detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise vajalikkuse kohta.

1. Kavandatav tegevus, selle asukoht ning üldised keskkonnatingimused:

Käesolev eelhindang on antud Misso vallas Misso alevikus Misso Maaelukeskuse detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise vajalikkuse kohta. Eelhindangu aluseks on Misso Vallavalitsuse ettepanekud.

Detailplaneeringu peaesmärk on rajatava Misso Maaelukeskuse maaküttesüsteemi rajamise võimaluste väljaselgitamine ja tingimuste seadmine.

Misso Maaelukeskus on kavandatud Riia mnt 11 maaüksusele (katastritunnus 46801:003:0354), mille pindala on 2743 m² ja sihtotstarve ühiskondlike ehitiste maa. Maaüksusel asuvad ehitised: kooli abihoone nn Sangari maja (EHR 120614636) ja küün (EHR 120614638). EHR kohaselt on hoonete praegused kasutamise otstarbed: a) Muu haridus- või teadushoone, nagu näiteks labor, õppetöökoda, ilmajaam ja observatoorium, b) Elamu, talu, kooli vms majapidamisabihoone, nagu näiteks kuur, individuaalgaraaž ja saun.

Rekonstrueeritava hoone soojusvajadus kütte- ja tarbevee soojendamiseks on ca 15,0 kW, millest võiks soojuspump katta 10-12 kW. Küttesüsteem viiakse üle maaküttele kasutades maasoojuspumbale soojuse võtmiseks maapinna kollektorit. Arvutuslikult on rekonstrueeritava hoone (neto ca 250 m²) soojusenergia vajadus ca 40 000 kWh aastas, toatemperatuurist +21°C. Maakütte seadmed paigaldatakse hoone tehnilisse ruumi. Maaküttetorustik paigaldatakse krundi loodepoolsesse alasse. Maakütte paigaldusel pinnasesse, mille põhja st. kontuuri paigaldusasukohatemperatuur on talvel min. + 4°C, siis arvestuslikuks ammutamisvõimsuseks on ~30 W/m². Rekonstrueeritava hoonete maasoojuspumba soojuskoormuseks valime näiteks 12 kW, siis maakütte kontuuri pindala on ~900 m². Maakontuur jagatakse kaheks 450 m² pindalaga alaks, kus ühe kontuuri pikkuseks on ca 375 jm.

Paigutatavad torud on valmistatud kõrgtihedast polüetüleenist, mis on keskkonnasõbralik ning vastupidav ilmastikutingimustele ja mehaanilistele mõjutustele. Külmaainena kasutatakse torustikus vee ja etanooli segu (30% lahus). Etanool on looduses biolagunev ning ei kujuta olulist ohtu elukeskkonnale. Lisaks on paigaldatav torustik ilma liitkohtadeta, mis vähendab oluliselt võimalust külmaaine lekkimiseks.

Detailplaneeringu ala paikneb nii „Planeerimiseadusest“ tulenevalt kui ka Misso Vallavolikogu 12.09.2001 määrusega nr 8 kehtestatud „Misso valla üldplaneeringu“ kohaselt detailplaneeringukohustusega alal. Üldplaneeringu kohaselt on planeeringuala sihtotstarve ühiskondlike ehitiste maa.

Detailplaneeringu koostamise ülesandeks on võimaluse kaalumise maakütte torustiku paigaldamiseks Riia mnt 11 kinnistule. Detailplaneeringus täpsustatakse krundi hoonestusalad, tehnovõrkude koridorid, haljastuse põhimõtted.

Riia mnt 11 maaüksusele laieneb Pulli järve ranna või kalda ehituskeeluvöönd, pindalaga 40,4 m² ning ranna või kalda piiranguvöönd, pindalaga 2258,6 m². „Looduskaitseaduse“ § 37 lg 3 kohasel on ranna või kalda piiranguvööndis keelatud reoveesette laotamine; matmispaiga rajamine; jäätmete töötlemiseks või ladustamiseks määratud ehitise rajamine ja laiendamine, välja arvatud sadamas; maavara kaevandamine; mootorsõidukiga sõitmine väljaspool selleks määratud teid ning maastikusõidukiga sõitmine, välja arvatud riiklikuks seireks, kaitstava loodusobjekti valitsemisega seotud töödeks või tiheasustusalal haljasala hooldustöödeks, kutselise või harrastuskalapüügi õigusega isikul kalapüügiks vajaliku veesõiduki veekogusse viimiseks, pilliroo varumiseks ja adru kogumiseks ning maatulundusmaal metsamajandustöödeks ja põllumajandustöödeks. Maaküttesüsteemi rajamine eelnimetatud tegevuste alla ei kuulu ning torustikku ei paigaldata ranna või kalda ehituskeeluvööndisse.

2. Eelhindangu õiguslik alus

Vastavalt „Planeerimisseaduse“ § 9 lõikele 12 korraldatakse detailplaneeringu koostamisel keskkonnamõju strateegilist hindamist (edaspidi KSH), kui see on nõutud „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse“ (edaspidi KeHJS) § 33 lõike 1 punktis 3 sätestatud juhtudel.

KSH tuleb läbi viia detailplaneeringule, mille alusel kavandatakse KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevust või kavandatav tegevus on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga, lähtudes sama paragrahvi lõigetes 2–4 sätestatud. Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 on KeHJS § 6 lõike 4 alusel kehtestatud „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi Määrus), milles on täpsustatud KeHJS § 6 lõikes 2 esitatud tegevusvaldkondade loetelu.

Antud juhul ei kavandata tegevusi, mis kuuluksid KeHJS § 6 lõikes 1 toodud eeldatavalt olulise mõjuga tegevuste hulka, kuid kavandatakse tegevust, mis kuulub KeHJS § 6 lõikes 2 toodud tegevusalade hulka, milleks on muu tegevus, mis võib kaasa tuua olulise keskkonnamõju ning mille puhul tuleb kaaluda kas tegevusega kaasneb oluline keskkonnamõju. Samuti kavandatakse detailplaneeringuga Määruse § 15 punktis 10 toodud tegevust, mis võib kaasa tuua olulise keskkonnamõju ning mille puhul tuleb kaaluda KSH algatamise vajalikkust.

Tulenevalt eeltoodust ja lähtudes KeHJS § 6 lõikes 2 toodud eelhindangu andmise nõudest otsustajale, analüüsitakse käesoleva eelhindangu punktis 3 arvestades KeHJS § 33 lõikes 3 kuni 5 toodud kriteeriume eelpool nimetatud kavandatava tegevuste keskkonnamõju olulisust.

Detailplaneeringus täpsustatakse krundi hoonestusalad, tehnovõrkude koridorid, haljastuse põhimõtted. Kavandatava planeeringuga ei ole kavas taotleda ehituskeeluvööndi vähendamist.

3. Eelhindang

3.1. Kavandatava tegevuse mõju erinevatele keskkonnaaspektidele:

3.1.1. Õhk.

Täiendavat märkimist väärivat õhusaastet planeeringuga kavandavad tegevused ei põhjusta, kuna planeeritava ühiskondliku hoone kasutuselevõtul on seal lubatud vaid tegevused, mis ei põhjusta märkimisväärt negatiivset mõju õhu kvaliteedile. Suhteliselt vähetähtis suurenemine toimub ilmselt planeeringu ellurakendamisel piirkonna liikluskoormuse osas. Planeeringu

eesmärgiks on vana kooli abihoone asemele uue büroo- ja eluruumide rajamine, mistõttu ei suurene märkimisväärselt õhku paiskuvate saasteainete kogus. Kumulatiivset mõju ilmselt ei esine ning õhusaaste osas piirkonna taluvust eeldatavasti ei ületata.

3.1.2. Vesi.

Maaparandussüsteemid maaüksusel puuduvad. Olemasoleva hoone veevarustus ja kanalisatsioon on ühendatud ühisvee- ja kanalisatsioonitrassidega ning olemas on ka elektritühendus.

3.1.3. Maavarad ja maa-aines.

Teadaolevalt ei paikne nimetatud planeeringualal riigile kuuluvat maavara ning planeeringuga kavandava tegevusega ei kaasne otseselt maavara või maa-ainese kaevandamist. On võimalik, et olemasolev hoone lammutatakse (selgub ekspertiisi tulemusena) ning uus hoone ehitatakse vana kooli abihoone vundamendile. Asukoha nihkumisega hoone ehitamisel kooritavat pinnast võib ära kasutada krundi piires.

3.1.4. Jäätmed.

Kavandatava tegevusega kaasneb jäätmeteke. Ehitustegevuse käigus tekkivad suuremõõtmelised ja muud ehitusjäätmed tuleb üle anda litsentseeritud käitlejale. Ühiskondliku hoone kasutuselevõtul tekkivad jäätmed on oma iseloomult analoogsed majapidamises tekkivatele jäätmetele ning nende käitlemine tuleb korraldada vastavalt „Jäätmeseaduses“ kehtestatud.

3.1.5. Jääkreostus.

Kavandatava tegevuse piirkonnas ei ole tegemist varasemast perioodist pärit pinnase- või põhjaveereostust.

3.1.6. Maastik.

Kuna tegemist on hoone rajamisega tiheasustusega alale vana hoone asemele, siis oluline mõju maastikule puudub. Misso Maaelukeskuse rajamine on käsitletav pigem valla arengu väärtustamisena. Kavandatava planeeringuga ei ole ette nähtud olemasoleva kõrghaljastuse likvideerimist (välja arvatud põhjendatud vajadusel minimaalsel määral) vaid pigem rajatava hoone paigutamist vastavalt looduslikele oludele minimaalsete kahjudega ümbritsevale looduskeskkonnale. Planeeritavale alale juurdepääsutee rajamise vajadus puudub, kuna see on olemas mahasõiduga Riia-Pihkva maanteelt. Maakütte torustiku rajamine ei muuda maaüksuse visuaalset mõju ümbritseva keskkonna suhtes. Maapinna alla paigaldatud kollektor ei tekita maapinnale vähematki ohtu ning ei avalda mõju taimede kasvule ega keskkonnatingimustele. Maakütte torustiku paigaldamisega ei rikuta maapinda rohkem kui kaevetööde ajaks. Kaevetöö jäljed kaovad peale pinnase silumist.

3.1.7. Müra, vibratsioon, valgus-, soojus- ja kiirgussaaste.

Käesoleva planeeringuga ei ole ette nähtud tegevusi, mis põhjustaksid olulist mürataseme suurenemist piirkonnas. Mürataseme ajutist tõusu võib ette näha ehitusperioodi jooksul planeeringu ellurakendamisel. Võimalus avariiolukordade tekkeks on minimaalne. Tööde tegemise ajal tuleb tagada võimalikult vähene negatiivne mõju Pulli järvele. Tööde teostamisel tuleb rakendada tootmistehnoloogilisi, maaparanduslikke, agrotehnilisi, hüdrotehnilisi ning sanitaarmeetmeid tagamaks Pulli järve kaitse saasteainega reostamise eest. Kasutatav tehnika peab olema töökorras, kaasaegne ja ei tohi põhjustada vee- ega pinnasereostust. Maakutte süsteemi seadistamisel või kasutamisel võib tekkida tehniline rike, mille tulemusena võib viga saada seadme paigaldaja, kinnistu valdaja või muu kodanik. Rikke vältimiseks tuleb kasutada vaid seadmeid, mida tuleb hooldada vastava ala spetsialistide poolt ning vajadusel torustiku asukoht tähistada. Maakütte torustiku paigaldamisel ei tohi mingil viisil kahjustada

olemasolevaid hooneid, tuleb vältida varisemisohtu või mõrade tekkimist hoonete konstruktsiooni.

3.1.8. Sotsiaalne keskkond

Planeeringuala asub Misso alevikus, millel on potentsiaali arenemiseks ja inimeste arvu suurendamiseks. Misso Maamajanduskeskuse rajamine on positiivne ettevõtluse arengu seisukohalt.

3.2. Mõju Natura 2000 võrgustikule ja kaitsealale

Kuna planeeringuala ei paikne Misso vallas olevatel Natura 2000 ega maastikukaitsealadel ei avalda planeeringu elluviimine nendele aladele mõju.

Kavandatav maaküttesüsteem jääb Pullijärve hoiuala vahetuslähedusse, mis on haruldastele II kategooria kaitsealustele veetaimedele - vesi-lobeelia ja järv-lahnarohu kasvukohad. Lisaks on järvest leitud vahelduvaõielist vesikuuske (II kat). Lindudest on hoiuala suurimaks loodusväärtuseks järvekaur (II kat), keda on järvel nähtud. Pulli järve ümbrus on potentsiaalne nahkhiirte elupaik, järves on mitmekesine kalastik, sh kaitsealune liik – harilik vingerjas (II kat), kelle elupaiga kaitseks hoiuala moodustati.

Pullijärve hoiuala moodustati Vabariigi Valitsuse 8. septembri 2005. aasta määrusega nr 24 Hoiualade kaitse alla võtmine Võru maakonnas. 2004. aasta 22. aprillist oli Pullijärv ajutiste piirangutega ala (keskkonnaministri 22. aprilli 2004. a määrus nr 24 Majandustegevuse ajutiste piirangute rakendamine väljaspool kaitsealasid asuvatel Natura 2000 võrgustiku aladel).

Praegu kehtib hoiualadel "Looduskaitseseadus", mille paragrahvid 32 ja 33 sätestavad hoiualadele kitsendusi.

Maakütte torustiku asukohavalik on kaalutletud ja arvesse on võetud Pullijärve hoiuala kaitsekorralduskava 2010-2019. Kuna planeeringuala ei piirne otseselt hoiualaga siis kavandatava tegevuse mõju Pulli järvele on eeldatavalt väike või ei oma üldse mõju tegevusala läheduses paiknevale elupaigatüüpidele.

3.3. Mõju Võru maakonna teemaplaneeringu „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ tingimustest lähtuvalt

Võru maakonna teemaplaneeringu „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ kohaselt asub kavandatava planeeringu ala Misso-Tsiistre maakondliku tähtsusega vääruslike maastike ala hoonestusalal, kus tuleks järgida kohalikku ehitustraditsiooni ning hooned hoolikalt paigutada maastikku. Hoonete ehitamisel või ümberehitamisel tuleb säilitada ja sobitada paikkonnale omaseid hoonemahte, arhitektuurilisi elemente ning jälgida konkreetse piirkonna ajaloolisi ehitustraditsioone. Kavandatav uus hoone järgib senist väljakujunenud ehitusjoont ja planeeringu koostamisel tuleb arvestada nimetatud teemaplaneeringu tingimusi.

4. Järeldus

Eelhinnangu andmisel lähtutakse võimaliku kaasneva mõju suurusest, ruumilisest ulatusest, kestusest, sagedusest ja pöörduvusest, toimest, kumulatiivsusest ja piiriülesest mõjust ning mõju ilmnemise tõenäosusest. Kuna Riia mnt 11 maaüksusel ja selle lähikümbruses paiknevad olemasolevad ehitised ning aastakümneid on toimunud järjepidev maakasutus, siis kavandatava hoone tarbeks rajatav maakütte torustik ei ole olulise keskkonnamõjuga tegevus. Mõju looduskeskkonnale on lühiajaline eelkõige ehitusperioodil, mil kasutatakse erinevaid masinaid torustiku rajamiseks ja sellega seotud tööde teostamiseks. Et võimalik oht inimese tervisele ja

keskkonnale oleks minimaalne, tuleb projekteerida ja kasutada tööprotsessis vaid spetsiaalset haridust ja teadmisi omavaid töötajaid ning kvaliteetseid ehitusmaterjale. Piirkonna hoonestuse moodustavad aastaringselt kasutatavad üksikelamud ja puhkekompleks. Tootmisettevõtted planeeringuala lähipiirkonnas puuduvad.

Koostatav planeerimisdokument (detailplaneering) ja kavandatav maaküttesüsteemi rajamine ei oma piiriülest mõju. Maaküttesüsteemi võimalik kaasnev mõju on eeldatavalt eelkõige ajutise iseloomuga ja arvestades tänapäeva tehnika võimalustest suhteliselt väikese tõenäosusega.

Eelhinnang võimaldab järeldada, et KSH läbiviimine detailplaneeringu koostamisel ei ole vajalik. Kui planeering koostatakse arvestades keskkonna- ja õigusaktide ning teemaplaneeringu nõudeid ei kaasne detailplaneeringu ellurakendamisega tõenäoliselt negatiivset keskkonnamõju. Ühiskondlike hoonete rajamisel tiheasutusalale on positiivne mõju Misso sotsiaalsele keskkonnale ning selle mõju negatiivsete aspektide vältimiseks tuleb suurt tähelepanu pöörata avalikustamisele ja kinnistu naabrite kaasamisele planeerimisprotsessi.

Aigar Paas
Vallavolikogu esimees